

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
щодо організації та проходження
виробничої практики**

**для здобувачів другого (магістерського) рівня
вищої освіти спеціальності
С4 (053) «Психологія»
денної та заочної форм навчання**

Одеса 2025

Методичні рекомендації щодо організації та проходження виробничої практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С4 (053) «Психологія» денної та заочної форм навчання / Укладачі: О. Д. Литвиненко, Є. В. Опря, В. І. Борщ, О. В. Рудінська, П. П. Єрмуракі, Н. Л. Кусик, О. О. Терещенко. Одеса: Одеський національний медичний університет, 2025. 40 с.

Укладачі:

Литвиненко О.Д. - д.псих.н., професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, Опря Є.В. – завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії, д.мед.н., професор; Борщ В.І. д.екон.н., професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, Рудінська О.В. - завідувачка кафедри менеджменту охорони здоров'я, к.екон.н., доцент; Кусик Н.Л. - начальник навчально-методичного відділу ОНМедУ, к.екон.н., доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я Терещенко О.О. - асистент кафедри менеджменту охорони здоров'я, магістр.

Рецензенти:

Ситнік Світлана Володимирівна, завідувачка кафедри теорії та методики практичної психології ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор психологічних наук, професор.
Воронов Олександр Ігоревич, професор кафедри соціально-гуманітарних наук Інституту публічної служби та управління Національного університету "Одеська політехніка", доктор наук з державного управління, кандидат психологічних наук, доцент.

*Рекомендовано Вченою радою
Одеського національного медичного університету МОЗ України*

Методичні рекомендації щодо організації та проходження виробничої практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С4 (053) «Психологія» денної та заочної форм навчання / уклад.: О. Д. Литвиненко, Є. В. Опря, В. І. Борщ, О. В. Рудінська, П. П. Єрмуракі, Н. Л. Кусик, О. О. Терещенко [Електронний варіант] - Одеса: ОНМедУ, 2025. - 40 с.

Методичні рекомендації щодо організації та проходження виробничої практики є нормативним документом, який регламентує всі питання, пов'язані з організацією та проходженням виробничої практики у відповідності до вимог Положення про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті.

© Укладачі: О.Д. Литвиненко, Є.В. Опря, В.І. Борщ, О.В. Рудінська, П.П. Єрмуракі, Н.Л. Кусик, О.О. Терещенко, 2025

© Одеський національний медичний університет, 2025

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Опис виробничої практики	5
1.1 Опис, мета та завдання виробничої практики	5
1.2 Організація, керівництво та бази виробничої практики	8
1.3 Етапи виконання завдань та варіанти програм виробничої практики	11
Розділ 2. Звітність та оцінювання виробничої практики	16
2.1 Форма і структура звіту з виробничої практики	16
2.2 Захист звіту з виробничої практики	20
2.3 Форми та критерії оцінювання результатів проходження виробничої практики	21
Список використаних джерел	26
Додатки	28

ВСТУП

Виробнича практика є невід'ємною складовою професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Вона виступає ключовим етапом у процесі формування фахівця, поєднуючи навчальну підготовку з практичним досвідом і дозволяючи наблизити процес навчання до реальних умов професійної діяльності психолога.

Виробнича практика здобувачів зі спеціальності С4 (053) «Психологія» передбачена навчальними планами та спрямована на реалізацію основних освітніх цілей — інтеграцію знань, умінь і навичок, формування професійних компетентностей, розвиток рефлексивного мислення, а також на особистісне і професійне самовизначення здобувачів.

Здобувачі мають можливість закріпити теоретичні знання, перевірити правильність обраного професійного шляху, розвинути навички, необхідні для подальшої діяльності у сфері практичної психології.

Сучасна психологічна практика характеризується багатогранністю завдань, міждисциплінарним підходом та необхідністю гнучкої адаптації до нових викликів. Саме тому практика має не лише формальне значення, а й реальну цінність для становлення майбутнього фахівця. Вона спирається на засвоєні теоретичні знання, водночас орієнтуючи здобувача на активну діяльність, самостійний пошук рішень, відповідальність і етичну свідомість.

Виробнича практика може реалізовуватись у різних за профілем установах, що мають штатного психолога: закладах освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, на підприємствах і в організаціях. Такий підхід дозволяє забезпечити спеціалізацію практики, відповідність професійним інтересам здобувачів і підготовку до виконання майбутніх посадових обов'язків.

РОЗДІЛ 1.

ОПИС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

1.1. Опис, мета та очікувані результати виробничої практики

Виробнича практика проводиться відповідно до навчального плану, який передбачає науково-дослідну, виробничу, асистентську та переддипломну практики, і є обов'язковим освітнім компонентом для здобувачів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Практична психологія».

Виробнича практика здобувачів вищої освіти проходить в другому семестрі протягом 2-х тижнів.

На початку виробничої практики здобувач виконує завдання ознайомчого характеру: вивчає умови діяльності психологічної служби, опановує провідну інструктивну та звітну документацію, вивчає проблемне поле діяльності психолога в умовах конкретного закладу, розробляє план діяльності як практичний психолог з урахуванням завдань практики.

Протягом виробничої практики здобувач виконує завдання, що передбачають охоплення основних видів професійно-практичної діяльності, та має сформулювати основні практично зорієнтовані професійно-психологічні вміння та компетентності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПРН8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН12. Застосовувати відповідну наукову інформацію щодо вирішення проблем профілактики, збереження, відновлення ментального здоров'я та оцінювати її за критеріями адекватності

Цілі виробничої практики.

Професійно-особистісні цілі:

- закріплення внутрішньої мотивації щодо практико-професійної діяльності як психолога;
- набуття практичного досвіду особистісної ідентифікації із професійною роллю практичного психолога;
- формування потреби в особистісному та професійному самовдосконаленні.

Навчально-професійні цілі:

- закріплення, поглиблення й удосконалення професійно-психологічних знань шляхом їх адекватного застосування в процесі розв'язання конкретних завдань виробничої практики;

- удосконалення практичних умінь, навичок і компетентностей, що визначають готовність до професійної діяльності за умов сучасної психологічної служби;
- ознайомлення із сучасним станом психологічних проблем в організаціях та установах (навчально-виховному процесі навчального закладу, психологічного супроводу в медичних установах, ресурсно-психологічного забезпечення на виробництві та бізнес-групах тощо), що визначають особливості в спрямуванні професійної допомоги сучасного психолога;
- ознайомлення з конкретною практикою діяльності психологічної служби.

Соціально-професійні цілі:

- надання психологічної допомоги закладам, підприємствам, установам та організаціям шляхом виконання окремих завдань у межах діяльності відповідної психологічної служби;
- формування вміння професійної взаємодії з фахівцями інших профілів у межах психологічної служби установи.

Очікувані результати виробничої практики.

Під час виробничої практики здобувачі мають удосконалити й набути уміння та навички у межах відповідних професійних компетентностей.

В межах організаційних компетентностей:

- складати план роботи практичного психолога закладу (організації, установи);
- здійснювати професійну взаємодію з представниками інших спеціальностей під час виконання завдань практики;
- вести поточну документацію щодо основних напрямків діяльності практичного психолога;
- провести емпіричне дослідження згідно затвердженої теми кваліфікаційної роботи;
- здійснювати самоорганізацію власної діяльності як практичного психолога, оцінювати власні професійні обмеження і визначати потреби для подальшого професійного розвитку .
- оцінювати ефективність реалізованих психологічних заходів;

В межах психодіагностичних компетентностей:

- підбирати діагностичні методики відповідно до практичних завдань;
- проводити роботу з психодіагностики відповідно до практичних завдань, яка відповідає плану роботи та специфіки установи, на базі якої проводиться виробнича практика;
- кваліфіковано обробляти та інтерпретувати результати психодіагностичних досліджень, формувати психологічний висновок та рекомендації відповідно до поставлених завдань.

В межах корекційних, розвивальних, психопрофілактичних, психоедукаційних та консультативних компетентностей:

- складати корекційну, розвивальну програму щодо надання конкретної психологічної допомоги відповідним групам населення;
- розробляти психопрофілактичні або психоедукаційні програми з урахуванням запиту та адаптувати її відповідно до контексту діяльності установи
- проводити корекційну, розвивальну, психоедукаційну або психопрофілактичну роботу та заходи в межах відповідної програми;
- здійснювати психологічне консультування з урахуванням результатів психодіагностики, запиту клієнта та специфіки установи.

1.2. Організація, керівництво та бази виробничої практики

Перед проходженням виробничої практики здобувач має узгодити місце проходження практики із керівництвом бази практики і керівником практики від Університету.

В момент зарахування здобувача на базу практики, де він / вона здійснює практику, призначається *керівник виробничої практики від закладу (організації, установи)*, який сприяє ознайомленню із діяльністю закладу та наприкінці практики надає свій відгук щодо роботи здобувача на базі практики.

Програма проведення виробничої практики передбачає ознайомлення із змістом виробничої практики задля виконання основних завдань поставлених перед здобувачем вищої освіти під час відвідування бази практики, написання звіту з виробничої практики та його захист.

Керівництво виконання програми практики забезпечує кафедра менеджменту охорони здоров'я та кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії Університету.

З метою організації та забезпечення проходження здобувачами вищої освіти практики призначається *керівник виробничої практики від Університету*, до обов'язків якого входить:

- підготовка проєкту наказу щодо проходження здобувачами виробничої практики та закріплення за ними баз практики;
- здійснення контролю відповідності та готовності баз практики щодо забезпечення належних умов для її проходження;
- забезпечення проведення організаційних заходів перед від'їздом здобувачів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки; видача необхідних документів (програми, щоденника практики);
- роз'яснення програми практики та графіків її проходження; повідомлення здобувачам про порядок захисту звітів про практику, який затверджується кафедрою;
- надання методичної допомоги здобувачам у підготовці звітів;
- перевірка звітів і щоденників по завершенні практики, написання відгуку про їх роботу;
- участь у роботі комісії із захисту звітів про практику.

Керівник практики від бази практики:

- організовує робочі місця практикантам та знайомить здобувачів з організацією роботи;
- проводить інструктаж по техніці безпеки;
- контролює дотримання здобувачами правил внутрішнього трудового

розпорядку, трудової дисципліни та правил безпеки;

- складає графік проходження здобувачами практики;
- надає інформацію про зміст та особливості діяльності в закладі (організації, установі) або його структурному підрозділі;
- ознайомлюється зі звітом здобувача та надає відгук у щоденнику про результати проходження практики і попередню оцінку.

Під час проходження практики здобувачів вищої освіти зобов'язані:

- брати участь в організаційних заходах перед початком практики, одержати необхідну документацію з проходження практики, завдання з проходження практики, консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- погодити з керівником практики від організації графік виконання програми та суворо його дотримуватися; погодити з керівництвом бази практики місце практики;
- дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку, вимог трудового законодавства, передбачених для працівників бази практики;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- регулярно спілкуватись з керівником практики від Університету, виконувати його розпорядження та рекомендації;
- у повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики і завдання керівника практики від Університету;
- вести щоденник встановленої форми, в якому записувати виконану роботу;
- не пізніше як за день до закінчення строку практики, одержати відгук – оцінку керівника практики від бази практики;
- написати, оформити та захистити звіт з практики.

Базою виробничої практики є заклади, підприємства, установи та організації різних форм власності.

Затвердження баз практики проводиться кафедрою менеджменту охорони

здоров'я та кафедрою психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії Університету на основі їх придатності до проведення відповідної практики здобувачів та їх подальшого працевлаштування.

Здобувачі мають право надавати пропозиції щодо місця проходження практики, проходити там практику у разі, якщо буде укладено договір на проведення виробничої практики (Додаток А).

Виробнича практики здійснюється в психологічних центрах ментального здоров'я ОНМедУ, або на умовах чинних угод на проведення практики у психологічних центрах.

1.3. Етапи виконання завдань та варіанти програм виробничої практики

Етапи виконання завдань виробничої практики.

Виробнича практика відбувається у три етапи: навчально-організаційний, виробничо-професійний та підсумковий.

Навчально-організаційний етап виробничої практики - це:

- Організаційна робота із з'ясування місця й умов проходження практики.
- Участь в організаційно-настановній конференції (передбачено розкладом навчальних занять).
- Складання попереднього орієнтовного плану проходження практики.
- Організаційна робота щодо ознайомлення із адміністрацією, узгодження плану роботи та тимчасових посадових обов'язків.
- Організаційна робота: ознайомлення із матеріалами діяльності практичного психолога й актуальними психолого-педагогічними проблемами, що розв'язує психологічна служба закладу, установи, організації, підприємства (вивчення інструментарію, планів роботи, звітних документів, особових справ, журналів виконання окремих видів роботи тощо).

Виробничо-професійний етап виробничої практики - це:

- Професійно-практична діяльність: проведення діагностичної діяльності.

- Проведення аналітичної діяльності щодо результатів діагностування.
- Проведення корекційної та розвивальної діяльності.
- Аналіз результатів корекційної та розвивальної діяльності.
- Проведення психологічної консультаційної роботи (за встановленим графіком консультативної роботи, при можливості).
- Проведення емпірично-дослідницької роботи в межах завдань написання кваліфікаційної роботи.
- Проведення психопрофілактичної та психоедукаційної роботи (проведення семінарів, лекцій, мастер-класів тощо)

Підсумковий етап виробничої практики:

- Рефлексія власної діяльності й підготовка щоденника виробничої практики встановленої форми.
- Написання й оформлення звіту з виробничої практики.
- Доповідь та презентація на звітній конференції за результатами практики (захист звіту з виробничої практики).

Варіативні програми виробничої практики.

Зміст окремих завдань виробничої практики залежить від типу закладу (установи), в якому вона відбувається.

Основний зміст практики в освітніх (дошкільні навчальні заклади, загальноосвітні навчальні заклади, заклади вищої освіти), медичних і виробничих установах є специфічним з урахуванням особливостей завдань психологічної служби в їх межах (табл. 1.1).

Зміст програми виробничої практики

Вид діяльності	Завдання
1. Аналіз діяльності бази практики	- Ознайомитися з організаційною структурою установи, її специфікою, методами та підходами до психотерапевтичної роботи; - вивчити контингент клієнтів та основні запити, з якими вони звертаються; - проаналізувати наявні психотерапевтичні методи, що використовуються в установі.
2. Психодіагностична робота	- Самостійне проведення трьох психодіагностичних обстежень клієнтів з використанням стандартизованих психодіагностичних методик; - інтерпретація отриманих результатів та складання діагностичного звіту із рекомендаціями щодо подальших інтервенцій або консультування; - аналіз внутрішньогрупових процесів у колективі та виявлення проблемних психологічних ситуацій.
3. Проведення психологічної консультаційної роботи	- Провести щонайменше 5 консультацій під супервізією, з фіксацією запиту, обґрунтуванням застосованих технік та рефлексією труднощів, що виникли у процесі роботи; - використання різних технік психологічного консультування для вирішення проблем клієнтів, адаптація та модифікація існуючих технік психологічного консультування під запит клієнтів; - ведення документації щодо кожного випадку, складання плану роботи та проведення аналізу проведених сесій; - визначення основних труднощів у процесі консультування та формулювання пропозицій щодо їх подолання.

4. Розробка та проведення психоедукаційної та психопрофілактичної роботи	- Скласти план та підготувати матеріали для психоедукаційної та психопрофілактичної роботи (лекції, тренінгу, мастер-класу тощо), орієнтованого на запити клієнтів у співпраці з іншими фахівцями бази практики (педагогами, лікарями, соціальними працівниками тощо); - провести психоедукаційний або психопрофілактичний захід для цільової аудиторії (група мінімум 10 осіб); - оцінити ефективність заходу шляхом збору зворотного зв'язку від учасників.
5. Проведення власного емпіричного дослідження	- Розробити дослідницький план із зазначенням методологічних підходів, вибірки, інструментів збору даних та процедури дослідження; - виконати збір емпіричних даних із застосуванням відповідних методів (анкетування, тестування, напівструктуровані інтерв'ю, аналіз кейсів тощо); провести обробку отриманих даних із використанням кількісного та якісного аналізу; - оформити аналітичний звіт за результатами дослідження, включаючи основні висновки та практичні рекомендації.
6. Оформлення звітної документації	- Підготувати розгорнутий звіт за результатами практики, який включає: загальний опис діяльності бази практики; аналіз виконаної психологічної консультативної роботи та складнощів, що виникли; опис змісту реалізованої психоедукаційної та психопрофілактичної роботи; опис результатів власного емпіричного дослідження; - Провести рефлексивний аналіз власної професійної ролі, труднощів, зон розвитку та скласти індивідуальний план професійного розвитку. - Надати звіт та отримати рецензію від керівника практики.

Протягом проходження виробничої практики здобувач вищої освіти заповняє щоденник практики за формою, що надана у Додатку Б.

На другій сторінці щоденника мітиться календарний графік робіт, у відповідності до орієнтовної структури проходження виробничої практики. У графіку здобувач потижнево вказує, де він проходив виробничу практику та які види робіт здійснював.

Наприкінці виробничої практики керівник від бази практики записує у щоденнику практики відгук про роботу здобувача та надає оцінку його / її роботи.

Обов'язковим є пропечатування другої сторінки щоденника виробничої практики, де зазначено прибуття та вибуття здобувача на та з бази практики (печаткою організації).

РОЗДІЛ 2.

ЗВІТНІСТЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

2.1. Вимоги до оформлення звіту з виробничої практики

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання завдань виробничої практики у формі письмового звіту. Звіт готується і захищається кожним здобувачем вищої освіти індивідуально.

Звіт магістранта з виробничої психологічної практики є підсумковим документом, що відображає виконання завдань практики та рівень професійної підготовки студента. Він має бути оформлений відповідно до академічних стандартів, містити чітку структуру та відповідати вимогам наукового стилю викладу.

Звіт має починатися з титульного аркуша, на якому зазначаються найменування закладу вищої освіти, факультету, кафедри, тема звіту, ПІБ магістранта, назва бази практики, ПІБ керівника від бази практики та керівника від університету, а також рік виконання.

Вступна частина містить короткий опис бази практики, її організаційної структури, основних напрямків діяльності та особливостей психотерапевтичної або консультативної роботи. Також у цій частині визначаються основні завдання, які стояли перед магістрантом під час проходження практики, і обґрунтовується їх значення для майбутньої професійної діяльності.

Основний зміст звіту повинен включати аналіз проведеної діяльності, відображати виконання поставлених завдань та містити теоретичні узагальнення, підкріплені практичними результатами. У ньому необхідно детально описати психодіагностичну роботу, консультативну та психокорекційну практику, аналіз випадків із практики, психоедукаційну та психопрофілактичну діяльність та самостійне емпіричне дослідження. Важливим елементом звіту є опис використаних психодіагностичних методик, їхнього обґрунтування та аналіз отриманих результатів. До основного опису

звіту включається власна рефлексія та аналіз складнощів, які виникали в процесі проходження практики., в якому здобувач висвітлює ситуації, що стали викликом, способи їх подолання, а також формулює висновки щодо подальшої траєкторії особистого професійного розвитку.

Окрему увагу необхідно приділити розділу, присвяченому проведенню власного емпіричного дослідження. У цьому розділі магістрант має обґрунтувати актуальність дослідження, описати методологію, зазначити вибірку, методи збору та аналізу даних. Отримані результати повинні бути представлені у вигляді узагальнень, висновків та, за можливості, графіків або таблиць.

Завершується звіт висновками, в яких підсумовуються результати виконаної роботи, оцінюється відповідність отриманих результатів поставленим завданням, формулюються професійні висновки щодо власного досвіду проходження практики, а також пропозиції щодо подальшого розвитку професійних компетентностей.

Звіт має бути оформлений згідно з академічними вимогами, містити посилання на наукові джерела, а також додатки, якщо вони необхідні (психодіагностичні методики, результати тестування, розроблені навчальні матеріали тощо). Документ подається у друкованому вигляді або в електронному форматі відповідно до вимог університету та підлягає рецензуванню керівником практики.

Звіт виробничої практики повинен мати чітку побудову, логічну послідовність та конкретність викладення матеріалу, переконливість аргументів, точність формулювання.

Мовою написання та захисту звіту виробничої практики є українська. Загальний обсяг звіту виробничої практики без додатків повинен складати 20 - 25 сторінок формату А4.

Текст роботи необхідно друкувати, дотримуючись таких вимог:

- текстовий редактор – Word;
- шрифт – Times New Roman;

- розмір шрифту – 14 пт;
- інтервал – 1,5;
- береги: лівий — 3,0 см, правий — 1,5 см, верхній і нижній — 2,0 см.

Наскрізна нумерація сторінок у правому верхньому куті арабськими цифрами, включаючи до неї титульний аркуш (номер на якому не ставиться), зміст, а також ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках.

Ілюстрації (рисунки, схеми, графіки, діаграми) і таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках роботи, вносять до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно у межах розділу за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу).

Номер ілюстрації, її назву та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо у розділі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу та порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка.

Наприклад:

Таблиця 1.2 (друга таблиця першого розділу).

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовж. табл.» і вказують номер таблиці.

Наприклад:

Продовж. табл. 1.2

Додатки оформляють як продовження звіту з виробничої практики на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

Якщо додатки оформляють на наступних сторінках, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки.

Додатки позначають у порядку появи посилань одним із таких способів:

- великими літерами української абетки (за винятком Г, Є, З, И, І, Ї, Щ, Ч, Ъ), які проставляють після слова «Додаток» (Додаток А, Додаток Б, Додаток В, Додаток Г);

- арабськими цифрами (за винятком 0), які проставляються після слова «Додаток» (Додаток 1, Додаток 2, Додаток 3, Додаток 4).

Після номера та назви крапку не ставлять. Позначення «Додаток...» робиться у правому верхньому куті аркуша, нижче симетрично до тексту розміщується назва додатку.

Звіт про практику повинен бути підписаний здобувачем вищої освіти на титульній сторінці.

Текстова частина звіту з виробничої практики повинна бути поділена на окремі розділи відповідно до поставлених завдань.

Підготовка звіту передбачає структуру представлену у табл. 2.1.

Базова структура звіту з виробничої практики

Елементи базової структури	Примітки
Титульна сторінка	Див. Додаток В.
Зміст	Зміст містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів і пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, розділів, списку використаних джерел, додатків
Вступ	У вступі надається коротка характеристика здійсненої роботи, визначаються основні цілі і завдання виробничої практики.
Розділ 1. Психодіагностична діяльність	Характеристика розділів наведена далі.
Розділ 2. Психологічно-консультативна діяльність	
Розділ 3. Профілактична та психоедукаційна діяльність	
Список використаних джерел	Містить повний перелік використаних інформаційних джерел. Правила оформлення списку використаних джерел наведені у Додатку Г.
Додатки	У додатках наводиться перелік зразків документів, використаних здобувачем, а також різні ілюстративні матеріали, що не увійшли до основного тексту звіту.

2.2. Захист звіту з виробничої практики

Здобувач вищої освіти зобов'язаний подати звіт керівникові практики від Університету на перевірку до певної дати, що вказується на інструктажі про порядок проходження практики. У разі недотримання здобувачем календарного

графіка виконання звіту, здобувач не допускається до захисту. Подальша дата захисту визначається адміністрацією факультету.

У разі невідповідності звіту вимогам щодо написання та оформлення звіту з виробничої практики керівник може не допустити здобувача до захисту звіту. У випадку, коли на щоденнику виробничої практики відсутні печатки бази практики, здобувач не допускається до захисту звіту.

Процедура захисту є обов'язковою для усіх здобувачів вищої освіти. Порядок захисту звіту встановлюється відповідного до вимог вищої школи рішенням кафедри.

На захисті у ході усної співбесіди здобувач має підтвердити набутий у процесі виробничої практики рівень знань, умінь та навичок у межах організаційних, психодіагностичних, професійно-аналітичних, корекційно-розвивальних, реабілітаційно-профілактичних, консультативних та професійно-дослідницьких компетентостей:

Порядок захисту звіту за результатами проходження виробничої практики наступний: здобувач упродовж 8-10 хвилин за допомогою презентації доповідає підсумки виробничої практики, відповідає на питання. Після заслуховування звіту керівник з виробничої практики оголошує оцінку.

Результати виробничої практики здобувачів вищої освіти оцінюються за двохсот-бальною шкалою та виставляються у щоденнику виробничої практики, відомості та у заліковій книжці.

2.3. Форми контролю та критерії оцінювання результатів проходження виробничої практики

Оцінювання успішності проходження здобувачами виробничої практики здійснюється у ході поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль за проходженням практики кожним здобувачем здійснюють керівник практики від бази практики та керівник практики від Університету.

Формою підсумкового контролю є диференційний залік, що відбувається у форматі захисту звіту з виробничої практики. Підсумковий контроль здійснює керівник практики від Університету.

Керівник практики від Університету не приймає звіт з виробничої практики на перевірку у таких випадках:

- звіт не зареєстровано на кафедрі;
- звіт не відповідає вимогам оформлення;
- відсутній щоденник з виробничої практики;
- обсяги роботи значно відрізняються від встановлених для звітів з виробничої практики (рекомендований обсяг - 20-25 сторінок);
- зміст звіту не відповідає поставленим завданням.

Оформлення та захист звіту з виробничої практики оцінюються за 5-бальною шкалою за критеріями, наданими у табл. 2.2. Загальна оцінка за виробничу практику розраховується як середньоарифметична величина з оцінок за усіма результатами практики.

Таблиця 2.2

Критерії оцінювання результатів проходження здобувачами виробничої практики

Критерії оцінювання	Показники оцінювання	Кількість балів
Звіт з виробничої практики		
<i>Повнота виконання завдань</i>	Всі завдання виконані повністю	1
	Виконано понад 50% завдань	0,5
	Виконано менше 50% завдань	0
<i>Грамотність</i>	Грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	0,5
	Наявні не грубі помилки з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	0,25
	Наявні грубі помилки	0

<i>Відповідність вимогам до оформлення</i>	Повна	1
	Часткова	0,5
	Не відповідає	0
<i>Самостійність висновків</i>	Висновки сформульовані самостійно та оригінально, мають конкретний характер та практичну спрямованість	1
	Висновки сформульовані самостійно, мають загальний характер	0,5
	Висновки відсутні	0
<i>Спосіб подання інформації</i>	Інформація подана із використанням самостійно розроблених схем, ілюстрацій, графіків, таблиць	0,5
	Частина поданих схем, ілюстрацій, графіків, таблиць запозичені з наукових джерел	0,25
	Відсутнє графічне подання інформації	0
<i>Новизна використаних джерел</i>	Переважає більшість джерел за останні 10 років	0,5
	Джерел останні 10 років менше 30%	0,25
	Джерел за останні 10 років менше 10%	0
<i>Дотримання вимог ДСТУ 8302:2015</i>	Бібліографія оформлена з дотриманням вимог ДСТУ 8302:2015	1
	Наявні порушення вимог ДСТУ 8302:2015	0,5
	Вимоги ДСТУ 8302:2015 не дотримані	0
<i>Загальна кількість балів</i>		0 – 5
Захист результатів виробничої практики		
<i>Доповідь</i>		
<i>Дотримання регламенту</i>	Регламент витримано	1
	Незначне перевищення регламенту	0,5
	Значні порушення регламенту	0
<i>Якість доповіді</i>	аргументованість основних позицій, композиція доповіді логічна, присутня повнота представлених в доповіді результатів роботи	2
	Порушено логіку виступу, неповне представлення результатів роботи, неповна система аргументації	1
	Немає аргументів по головним позиціям, повне порушення логіки, не представлені результати дослідження	0

<i>Культура мовлення, манера триматися перед аудиторією</i>	Доповідач впевнено тримається перед аудиторією, володіє культурою мовлення, утримує увагу аудиторії	1
	Доповідач допускає не грубі мовленеві помилки під час виступу, частково утримує увагу аудиторії	0,5
	Доповідач губиться перед аудиторією, демонструє бідність мовлення, не може утримати увагу аудиторії	0
<i>Відповіді на запитання</i>	Доповідач переконливо і повно відповідає на запитання, тримається дружньо, намагається використати відповіді для успішного розкриття теми	1
	Доповідач не на всі запитання надає переконливі відповіді	0,5
	Доповідач не може відповісти на запитання або під час відповідей поводить себе агресивно, некоректно	0
Загальна кількість балів		0 – 5
Мультимедійна презентація за результатами виробничої практики		
<i>Відповідність змісту доповіді</i>	Повна	1
	Часткова	0,5
	Відсутня	0
<i>Грамотність</i>	Грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	1
	Наявні не грубі помилки з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	0,5
	Наявні грубі помилки	0
<i>Розміщення інформації на слайді</i>	Оптимальне розміщення інформації на слайді	1
	Деякі порушення в розміщенні інформації на слайді	0,5
	Порушення в розміщенні інформації на слайді	0
<i>Різноманітність видів слайдів</i>	Виправдане включення в роботу графіків, малюнків, комп'ютерної анімації	1
	Невиправдане включення в роботу графіків, малюнків, комп'ютерної анімації	0,5
	Відсутність в роботі графіків, малюнків, комп'ютерної анімації	0

Продовження табл. 2.2

<i>Стиль презентації</i>	Витримано єдиний стиль	1
	Спостерігаються деякі порушення дотримання стилю	0,5
	Стилю не дотримано	0
Загальна кількість балів		0 – 4

Середній бал за виробничу практику переводиться з національної п'ятибальної оцінки (конвертується) у бали за багатобальною шкалою (200-бальною шкалою).

Конвертація національної п'ятибальної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Таблиця конвертації національної оцінки у багатобальну

Національна п'ятибальна оцінка за дисципліну	Багатобальна шкала оцінювання за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ДСТУ 3008-2015 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення» від 01.01.1996 р., який гармонізує з міжнародним стандартом ISO 5966:1982 Documentation — Presentations of scientific and technical reports. URL: https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart_3008_2015.pdf
2. Методичні рекомендації до складання та оформлення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті / уклад. : В. Г. Марічерда, І. П. Анненкова, В. І. Борщ та ін. Одеса : ОНМедУ, 2022. 60 с.
3. Наказ МОН України № 565 від 24.04.2019 року «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти». <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-053-psihologiya-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti>
4. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
5. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті. URL: <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/Polozhennja-pro-akademichnu-dobrochesnist-ta-etiku-akademichnih-vzaiemin-v-ONMedU-zizminami.pdf>
6. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету. URL: <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/Polozhennja-pro-zapobigannja-ta-vijavlennja-akademichnogo-plagiatu.pdf>

7. Положення про навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в Одеському національному медичному університеті. URL: <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/Polozhennja-pro-navchalno-metodichne-zabezpechennja-osvitnogo-procesu-v-Odeskomu-nacionalnomu-medichnomu-universiteti.pdf>

УГОДА № _____

про проведення практики здобувачів вищої освіти

місто Одеса

«___» ____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалася, з однієї сторони – Одеський національний медичний університет (далі – Університет), в особі ректора Валерія Миколайовича Запорожана, діючого на підставі Статуту Одеського національного медичного університету, і, з другої сторони, _____

(назва підприємства, організації, установи)

(далі - база практики), в особі _____

(посада, прізвище, ініціали)

діючого на підставі _____

(статут підприємства, розпорядження, доручення або іншого юридичного документу)

уклали між собою цю угоду про проведення практики здобувачів вищої освіти:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти здобувачів вищої освіти на практику згідно з календарним планом:

№	Прізвище ім'я здобувачів вищої освіти, шифр і назва спеціальності	Курс	Вид практики	Кількість здобувачів вищої освіти	Строки практики	
					початок	закінчення

1.2. Призначити кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити здобувачів вищої освіти умовами безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці. У разі потреби навчати практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати практикантам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на практику здобувачів вищої освіти. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти Університет.

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного практиканта, в якій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту.

1.8. Надавати здобувачам вищої освіти можливість збору інформації для виконання програми практики та підготовки звіту за результатами діяльності організації-бази практики, яка не є інформацією з обмеженим доступом, на підставі індивідуальних завдань.

2. Університет зобов'язується:

2.1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики, але не пізніше, ніж за тиждень – список здобувачів вищої освіти, які направляються на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити додержання здобувачами вищої освіти трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони

сталися зі здобувачами під час проходження практики.

2.4. Не розголошувати використану інформацію про діяльність організації-бази практики у встановленому чинним законодавством порядку.

3. Відповідальність сторін за невиконання угоди:

Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики у встановленому чинним законодавством порядку.

4. Інші умови угоди:

4.1. З метою запобігання поширенню COVID-19 Сторонами погоджено можливість проведення всіх видів практики у дистанційному форматі.

4.2. Усі суперечки, що виникають між Сторонами за угодою, вирішуються у встановленому чинним законодавством порядку.

4.3. Угода набуває сили після її підписання Сторонами і діє до закінчення практики згідно з календарним планом.

4.4. Угода складена у двох примірниках: по одному для бази практики і Університет.

4.5. Ця угода не передбачає будь-яких фінансових зобов'язань для Сторін.

5. Місцезнаходження сторін:

Університету: 65082, м. Одеса, Валіховський пров. 2, тел.: (048) 723-42-49

Бази практики

Підписи та печатки:

Університет:

База практики:

(підпис, ім'я ПРИЗВИЩЕ)

(підпис, ім'я ПРИЗВИЩЕ)

М.П. «__» _____ 20__ р.

М.П. «__» _____ 20__ р.

Міністерство охорони здоров'я України
Одеський національний медичний університет

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

(вид і назва практики)

Здобувача вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет _____

Кафедра _____

Рівень освіти _____

Спеціальність _____

(шифр, назва)

_____ курс, група _____

Одеса – 20_

Здобувач вищої освіти _____
(ПРІЗВИЩЕ ім'я)

Прибув в організацію, установу _____

(назва)

Печатка
організації, установи « » _____ 20__ року

(підпис) (посада, ПРІЗВИЩЕ ім'я відповідальної особи)

Вибув з організації, установи _____

 (назва)

Печатка
організації, установи « » 20 року

(підпис)

(посада, ПРІЗВИЩЕ ім'я відповідальної особи)

Календарний графік проходження практики

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

(назва організації, установи)

Відповідальна особа (керівник практики) від організації, установи:

(підпис)

(посада, ПРИЗВИЩЕ ім'я)

« _____ » _____ 20 __ року

**Висновок керівника практики від закладу вищої освіти
про проходження практики**

Дата складання диференційного заліку «__» _____ 20__ року

Оцінка:

за національною шкалою _____

(словами)

кількість балів _____

(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від закладу вищої освіти

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Зразок оформлення титульного аркуша звіту з виробничої практики

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗВІТ
виробничої практики
(ДД/ММ/РРРР – ДД/ММ/РРРР)

Виконав(ла) здобувач(ка)
денної (заочної)
форми навчання
спеціальність 053 «Психологія»

П.І.Б.

Керівник практики від кафедри

назва кафедри

П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання

Завідувач кафедри

назва кафедри

П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання

Загальний бал: _____

Одеса 20__

Оформлення списку використаних джерел за ДСТУ:2015

Характеристик джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	Кияшко Л. О. Політична участь молоді сучасної України: психологічні чинники активізації: монографія. К.: Міленіум, 2014. 216 с. Максименко С. Д. Генезис существования личности. Київ: Изд-во ООО "КММ". 2006, 240 с Лазор О. Я. Державне управління у сфері реалізації екологічної політики в Україні: організаційно-правові засади : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2003. 542 с. Ваш О. М. Етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 104 с. Гурманова Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : ЦУЛ, 2017. 193 с. Grand S. The Reproduction of Evil. London: Analytic Press, 2000. 216 p
Два автори	Лесовий В. Ю., Петрук В. А. Адаптація першокурсників до навчання у вищих технічних закладах освіти : монографія. Вінниця : ВНТУ, 2017. 144 с. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с. Білоус С. І., Корнійчук В. П. Філософія освіти : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2016. 176 с. Мороз І. С., Василенко Н. Ю. Маркетинг : конспект лекцій. Київ : Молодь, 2016. 102 с. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. Boessman U., Remmers A. Textbook on Positive Psychodynamic Psychotherapy. Wiesbaden: WAPP Press, 2022
Три автори	Павлоцька Л. Ф., Дуденко Н. В., Євлаш В. В. Фізіологія харчування. Підручник. Х.: ХДУХТ, Світ книг, 2017. 316 с. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А. С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с.
Чотири автори	Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с. Вища математика : конспект лекцій / Т. С. Ткачук та ін. Київ, 2015. 82 с.
П'ять і більше авторів	Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ : ЦУЛ, 2011. 267 с. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.
Автор(и) тарадатор(и)/упорядники	Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна теорія і практика: монографія. / за ред. А. С. Борисюк, С. Д. Максименко, С. Б. Кузікова та ін. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. 540 с. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред.

	М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.
Без автора	Особистість як суб'єкт подолання кризових ситуацій: психологічна теорія і практика: монографія. / за ред. А. С. Борисюк, С. Д. Максименко, С. Б. Кузікова та ін. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2017. 540 с. Етнографія : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Гарапка ; уклад. А. І. Гарапка. Київ : ЦУЛ, 2018. 320 с. Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред. : П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с. Підготовка фахівців у ВНЗ в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Мукачєво, 4–5 жовт. 2018 р. Мукачєво : МДУ, 2018. 226 с. Освіта в Україні: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол. : П. М. Марценюк (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2017. 319 с. Товарознавство / упоряд. В. Олексик. Київ, 2014. 804 с.
Багатотомні видання	Енциклопедія рослин / редкол. : І. М. Деркач та ін. Київ : ЦУЛ, 2016. Т. 8. 812 с. Безруков В. Д. Поэзия : в 2 т. / ред. изд. : Л. Г. Мороз, А. Г. Мягченко ; авт. вступ. ст. А. В. Сипина. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2016. Т. 2. 206 с. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2 : Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с. Кучеренко Н. П. Казначейська справа : в 6 т. Київ : Право, 2016. Т. 3 : Контроль у системі Державного казначейства. 432 с. Дендрофлора України : в 12 т. Т. 2. Дикорослі та культивовані дерева і кущі. Вип. 1. Покритонасінні / Л. І. Перхоменко. Київ : Наукова думка, 2012. 200 с.
Автореферати дисертацій	Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с.
Дисертації	Литвиненко О. Д. Соціально-психологічні засади розвитку адаптаційного потенціалу молоді в умовах сучасного соціуму: дис. ...д-ра психол. н.: 19.00.05. Сєвєродонецьк, 2019. 447 с. Винниченко О. М. Контроль соціально-економічного розвитку промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2018. 344 с.

Законо- давчі та нормативні документи	Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с. Конституція України : станом на 1 жовтня 2017 р. / Верховна Рада України. Київ : Право, 2017. 93 с. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i> . 2016. 27 верес. (№ 178–179). С. 10–22.
	Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . 2011. № 48–49. Ст. 536. Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2018. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2018). Питання соціального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2017 р. № 1060. <i>Офіційний вісник України</i> . 2018. № 5. С. 430–443. Про інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2019–2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2018 р. № 43/2018. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2018. 23 лют. (№ 35). С. 10. Про затвердження Вимог до оформлення кандидатської дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2018 р. № 50. <i>Офіційний вісник України</i> . 2018. № 25. С. 139–141. Інструкція щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги : затв. наказом М-ва праці та соц. політики від 19.09.2006 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i> . 2006. 19 верес. (№ 18). С. 15–16.
Архівні документи	Лист Голови Спілки «Первоцвіт» Г. Ф. Петренка на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Поповича щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.
Патенти	Зернозбиральний комбайн : пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472 ; заявл. 12.02.07 ; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. Спосіб лікування гіперактивності у дітей : пат. 76509 Україна. № 2004042416 ; заявл. 01.04.2004 ; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	Марченко М. І., Кополович А. Д., Яким Б. М. Про точність визначення радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). Федорченко Б. А., Смотрич В. Н. Радиационное повреждение материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ, 2006-4).
Стандарти	ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.

Каталоги	Прокопенко І. П. Каталог рослин для робіт по екодизайну / Донець. ботан. сад НАН України. Донець : Лебедь, 2005. 228 с. Історична спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. : Л. І. Петров, О. В. Олійник. Харків, 2000. 64 с. Пам'ятки історії та мистецтва Закарпатської області : кат.-довід. / авт.-упоряд. : М. Петрик та ін. ; Упр. культури Закарпат. облдержадмін., Закарпат. іст. музей. Ужгород, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	Боротьба з злочинністю: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 3 / уклад. : О. В. Куріпта, відп. за вип. Н. М. Щур ; Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2017. 60 с. Іван Марченко : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Петрик. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 9).
Аналітичний бібліографічний запис Складова частина видання (глави, розділу, статті) розділовий знак «дві навіскіні риси» («//») можна замінювати крапкою, а відомості про документ (його назву) виділяти шрифтом (наприклад <i>курсивом</i>).	
Частина видання: книги	Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. <i>Педагогіка</i> : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197. Хомуленко Т.Б. Психосоматичний підхід у проблематиці психології розвитку: теоретичні та прикладні аспекти. <i>Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика: монографія</i> / за ред. С.Д. Максименка, В.Л. Зливкова, С.Б. Кузікової. Книга 1. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. С.340-358. Apprey M. Representing, theorizing, and reconfiguring the concept of transgenerational haunting in order to facilitate healing. <i>Trans-generational trauma and the other: Dialogues across history and difference</i> / Eds.S. Grand et al. Routledge, 2016. P. 16-37. Grand S., Salberg J. Trans-Generational Transmission of Trauma. <i>Social Trauma. An Interdisciplinary Textbook</i> / Eds. A. Hamburger et al. New York : Springer, 2021. P. 209–215.
Частина видання матеріалів конференцій (тези доповіді)	Виноградова Т., Познанська Т. Соціальна норма: поняття, різновиди та функції. <i>Правова система України в умовах європейської інтеграції: погляд студентської молоді: IV Міжнародна студентська наукова конференція</i> (15 травня 2020 року). 2020. С. 408-410. Цехмістров І. І., Перець І. П. Про бюджет. <i>Дослідження проблем в Україні очима молодих вчених</i> : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3–4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. Оксентюк Н. Філософія Positum-підходу (принципи і методи) в організації альтернативної школи. Життя, конфлікти і любов у транскультуральному світі: матеріали IX Міжнародної науково-практичної конференції з позитивної психотерапії Н. Пезешкіа, м. Одеса, 2–4 червня 2017 р. С. 68–75.
Частина довідкового видання	Павлик І. М. Право інтелектуальної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 683. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. <i>Основи педагогіки освіти</i> : словник термінів / за ред. : Т. О. Дмитрука, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. Попович Н. І. Початкова освіта // Педагогічна енциклопедія. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.

Частина видання: продовжуваног о видання	Куцінко Т. О. Адміністративне законодавство України: реалії та перспективи формулювання // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. Безруков С. А., Хмельов А. А. Дослідження циліндричних оболонок. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки.</i> Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. Хорошилова С. А., Малафіїк Л. О., Хмельов А. А. Моделювання складеної конструкції за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій.</i> Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	Андросович К. А. Феномен соціальної адаптації як предмет наукового аналізу. <i>Освіта та розвиток обдарованої особистості.</i> №2016. №3(46). С. 20-24. Горностаї П. П. Групові захисні механізми як форма реагування на колективні травми. <i>Проблеми політичної психології.</i> 2019. № 8 (22). С. 89–114. https://doi.org/10.33120/popp-Vol22-Year2019-27 Benjamin J. Acknowledgement of Collective Trauma in Light of Dissociation and Dehumanization. <i>Psychoanalytic Perspectives.</i> 2011. Vol. 8. № 2. P. 207–214. https://doi.org/10.1080/1551806X.2011.10486306
Електронні ресурси	Україна очима дітей : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). Хміль А. А. Функції державної служби за законодавством України // Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsey.org.ua/5_2017/32.pdf. Хміль І. О. Шляхи подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки.</i> Запоріжжя, 2016. № 3. С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). Куцкір Я. С., Махно Б. А., Борислав С. Г. Трансформація науково-педагогічної системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації.</i> 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.